

Muzeum Śląskie – Świat podziemny – Świat naziemny

Dlaczego taki wstęp? :

Myli się ten dla kogo Śląsk to przemysł. Ten krótki czas to epizod w historii tego regionu. Śląsk to przede wszystkim przyroda., zieleń , woda , góry lasy. . To krajobrazy i ludzie. Od wieków skazani na współistnienie. To różne narody , religie i kultury. . Zawsze pracowity , dumny i niezależny. Upychanie historii Śląska w budynkach , szufladkowanie na piętrach nie pasuje do jego charakteru. Nie raz tego dowiódł. Szkoda że precyzyjne wytyczne organizatora poszły w kierunku liczb : cen, kosztorysów, m2 ścian, m3 betonu itp. . Zredukowały rolę architekta do wypełniania tabel i wrysowania elewacji w zadane prostokąty. Takie uproszczenie naszej pracy , ograniczanie wolnej myśli może zubożyć wynik konkursu.

Co proponujemy :

Zachować skarpe z kopalnią w krajobrazie miasta

Respektując wytyczne i warunki konkursu przeanalizowaliśmy kontekst miejsca opracowania. Budynki kopalni powstały prawie 200 lat temu. Wrosły w krajobraz , Zatarła się nienaturalność tego miejsca. Naszym zdaniem powstał krajobraz chroniony . Uważamy że za wszelką cenę należy utrwalić ten stan historyczny i zachować skarpe z kopalnią w krajobrazie miasta niczym jej nie zasłaniając.

Nie przysłaniać historycznej panoramy .

Każde postawienie budynku na tle kopalni jest zafałszowaniem prawdy historycznej tego historycznego obszaru przemysłowego Architektura się starzeje. Przykładem są istniejące pawilony z lat 60 przysłaniające kopalnie. Kiedyś nowoczesne Nie wytrzymały próby czasu. Nie powtórzmy tego błędu. To samo może stać się z nowymi budynkami muzeum. Dziś nagrodzone , jutro będą szpeciść. A prawda o miejscu tworzona przez architekturę z przed prawie 200 lat pozostanie niewidoczna z tyłu.

Utrwalić postindustrialny charakter miejsca

Śląsk to zieleń, to przyroda z przepięknymi zakątkami. W jego historii przemysł to zaledwie epizod liczący 150 lat. Dziś można już o nim mówić w czasie przeszłym. Nie nowe kubatury a rewitalizacja istniejących obiektów przemysłowych są ozdobą krajobrazu . Wchłanianie ich przez naturę i leczenie jej ze zniszczeń niekontrolowanej industrializacji powinna być wizytówką nowego Muzeum Śląska. Wspaniała referencja jest Emschepark w Niemczech . Konkurs na elewacje tego nie zapewni.

Jakie jest nasze Muzeum :

To krajobraz

Respektując warunki konkursu proponujemy rozwiązanie krajobrazowe. Nie zabudowujemy terenu Korzystamy z możliwości projektowania kubatur poniżej założonego „0” tzw. parteru . Nie jest to w żadnym stopniu budynek podziemny. Jak w każdej skarpie tylko jedna z jego ścian jest murem oporowym, inne elewacje , korzystając z jej nachylenia bardzo dobrze doświetlone. Taka kompozycja stawia w roli uprzywilejowanej historyczna zabudowę. Jest ona widoczna w panoramie miasta. Nasze muzeum stanowi cokol dla budynków historycznych, nie konkuruje z nimi , nie przesłania . Jest elementem współczesnym nie nachalnie wpisanym poniżej w skarpe.

To przestrzeń

Nie zamyka się w budynku. Jest przestrzenia , eksponująca wyselekcjonowany z gromadzonych zbiorów materiał z bliższego i dalszego „wczoraj”. Nasze współczesne muzeum żyje dniem dzisiejszym, aktualnymi wydarzeniami. Rejestruje je i na bieżąco archiwizuje. W części dzisiejszej jest szybko reagującą na wydarzenia przestrzenia, proponującą nam , uczestnictwo on line w naszym życiu codziennym..

Te inicjowane wydarzenia na jego terenie są jego przyszłością, gwarancja kontynuacji zbieractwa i archiwizacji wydarzeń jutra.

To świat naziemny i świat podziemny .

Budynek

Ukryty w skarpie, nie przesłania i nie tworzy konkurencyjnego styku z budynkami historycznymi , widoczny od strony miasta . Działa wnętrzem a nie bryłą zewnętrzną. Dopasowany do rzeźby terenu. Poniżej poziomu zakładanego „0” ale nie podziemny. . Każda ważna funkcja – hall, ekspozycje , czytelnie mają kontakt z otaczającym parkiem. Bez zbędnych schodów. W tym samym poziomie.

Szyb

Budynek zaprojektowaliśmy w ten sposób by wejście główne było blisko szybu kopalnianego. Jest on naturalną dominantą a i może stać się atrakcją gdyby możliwa była jego reaktywacja. Uważamy że należy podjąć próbę włączenia go do oferty dla zwiedzających . Z hallu głównego można by było odbyć edukacyjną wycieczkę w głąb ziemi przybliżając zwiedzającym czym była praca górnika.

Halda

Proponujemy by ziemię z wykopu wykorzystać do kształtowania krajobrazu. Nie trzeba jej wywozić. Śląsk to pagórki. Program mówi o punkcie widokowym. Proponujemy rozważyć możliwość usypania z ziemi wykopów wzgórza w części przyszłego parku , wzgórza widokowego , może z winda , może z kolejka a na pewno ze ścieżkami na sam szczyt. Ziemi starczy. . Taka halda widokowa nie będzie konkurować z wieżą szybu kopalnianego , wręcz przeciwnie – współgrać. Nie chcemy naiwności ale w historii Śląska tworzą też wzgórza,- np. .Św. Anny. To mocna referencja.

Park

Brak na tym poziomie nowych kubatur sprawia że cała zakładana przez organizatora powierzchnia pod zabudowę włączona jest całkowicie do programu parku. Tu , jako przedłużenie funkcji muzealnych mają miejsce ekspozycje zewnętrzne . Ta zielona przestrzeń bez kubatur staje się propozycja dla miasta i mieszkańców organizowania wydarzeń , z których zarchiwizowana część powiększała by zbiory stale zaświadczać o najnowszej historii Śląska. . W ten sposób Muzeum stale żywe stanowiło by cenne źródło wiedzy dla współczesnych .

Założenia funkcjonalne .

Jedna bryła , jeden poziom , jedna przestrzeń pod ekspozycje

Budynek Muzeum został zaprojektowany jako jedna prostopadłościenna bryła. Z wielu powodów jest to rozwiązanie bardzo elastyczne i ekonomiczne. Rozwiązanie wszystkich funkcji w jednej bryle, na jednym poziomie ułatwia poruszanie się zwiedzających po Muzeum. Skraca drogi dojścia , nie wymaga dublowania na każdej kondygnacji funkcji pomocniczych takich jak sanitariaty, windy i schody . Zaprojektowaliśmy ekspozycje organizowane w jednej przestrzeni , w poziomie wejścia i holu . Daje to możliwość całkowitej dowolności w przearanżowywaniu ekspozycji stałych i czasowych.

Wejście główne

Jedno główne wejście . Zlokalizowane przy szybie windy kopalnianej . Naszym zdaniem jest to najwłaściwsze miejsce do zaprojektowania wejścia. Z daleka szyb , będący mocnym akcentem w panoramie miasta staje się drogowskazem dla użytkowników Muzeum. Samo wejście , lekko zagłębione w terenie jest bardziej elementem tworzącym ukształtowanie parku niż budynkiem.

Hol główny.

Przestronna , bezsłupowa przestrzeń z przylegającymi do niej wszystkimi funkcjami pomocniczymi. Szatnie, sanitariaty, kasy, informacje, sklepy , kioski i kawiarnie. Zaprojektowany w układzie równoległym do ekspozycji. Kończy się czytelnią , która zlokalizowana w podziemiach zabytkowego budynku posiada własne , niezależne wejście.

Agora

W miejscu proponowanym przez organizatora na agorę całego założenia , proponujemy amfiteatr, stopniowo zagłębiający się w ziemi aż do poziomu holu wejściowego . Idealne miejsce dla imprez i

spektakli rozgrywanych na tle starych budynków. Amfiteatr, widoczny z holu Muzeum, z możliwością wejścia / wyjścia na zewnątrz, uatrakcyjniła i doświetliła jego przestrzeń.

Wykorzystanie budynków zabytkowych

Projektowanie funkcji uwzględniało najkorzystniejsze wkomponowanie starej zabudowy w program nowego muzeum. Pierwszym elementem jest szyb windy przy wejściu. Drugim, ceglany **budynek M8** obok. Lokalizując cały program w poziomie poniżej „0” tak ulokowaliśmy wejście główne w kierunku ekspozycji by znajdowało się ono pod tym budynkiem. Wymaga to podbicia fundamentów na wysokość ok. 2,5m. Nie jest to problem techniczny. Efekt natomiast **strefy kontroli wejścia** w postaci wysokiego halowego holu z czerwonej starej cegły, doświetlony oknami przemysłowej zabytkowej architektury uważamy za właściwy. Drugi **budynek – M15** wkomponowaliśmy na podobnej zasadzie w przestrzeń holu głównego. Stanowi on jego zakończenie. Tu zaprojektowaliśmy **bibliotekę z czytelnią**. Osobne wejście z poziomu parku do tego starego budynku, zejście schodami w dół do czytelnicy lub do góry na nowoprojektowane podesty pozwala na niezależne funkcjonowanie tej funkcji programu Muzeum.

Ekspozycje

Wielka przestrzeń pod ekspozycje o powierzchni ok. 5000 m² gwarantuje elastyczność aranżacji wystaw. Uważamy że jeden poziom dla wszystkich ekspozycji jest propozycją właściwą. Nic nie trwa wiecznie. W przypadku zmiany przez użytkownika założeń do programu, który otrzymaliśmy bez większego kłopotu dostosuje on do nowych potrzeb zaprojektowany przez nas budynek. Ekspozycje są istotą tego Muzeum. Nawet lokalizując ich poziom na rzędnej -8 w stosunku do „0” terenu nasz budynek nie jest podziemny. Cała długa ściana ekspozycji jest przeszklona. Każda z nich kończy się widokiem na zielen i miasto. Wieczorem świecące wewnątrz Muzeum z górującymi nad nim budynkami zabytkowej kopalni i szybem stanowić będzie nową jakość w krajobrazie.

Sale audiowizualne i dydaktyczne.

Zaprojektowane w dwóch poziomach bezpośrednio przy strefie wejścia głównego. Przylegają do przestrzeni ekspozycyjnej. Mogą funkcjonować niezależnie od godzin otwarcia Muzeum. Istnieje możliwość ich łączenia, jak i wejścia w przypadkach szczególnych bezpośrednio na ekspozycje.

Biura

Podobnie jak sale audiowizualne, zaprojektowane są w dwóch poziomach. Bardzo dobrze doświetlone. Dla traktów głębszych zaprojektowano trzy patia doświetlające. Biura posiadają niezależne wejście z zewnątrz zlokalizowane w strefie zaplecza technicznego Muzeum.

Magazyny i zaplecza techniczne

Wraz z biurami stanowią prostopadłościenny blok zaplecza technicznego. Zaprojektowany na końcu budynku w niedoświetlonej części Muzeum. Znajduje się pod biurami, blisko wjazdu z ulicy. Samochody dostawcze, TIR rozładowywane są z rampy przylegającej do strefy magazynów, które są zaprojektowane w bezpośrednim sąsiedztwie przestrzeni ekspozycyjnych.

Garaż i parkingi

Pod budynkiem, w jednym poziomie zaprojektowane są wszystkie wymagane programem miejsca parkingowe. Wykorzystując różnice poziomów terenu, mieszczą się one w garażu otwartym oraz częściowo na terenie. To oszczędne rozwiązanie nie wymagające ramp i pochylni.

Zielen .

Projekt szaty roślinnej jest bezpośrednim nawiązaniem do charakteru regionu w jakim powstaje Muzeum Śląskie. To układ odwołujący się pod względem przyrodniczym i kulturowym do przestrzeni tego miejsca. Główne założenia programowe projektowanej zieleni to:

Kompozycja swobodna

Miejscami odwołująca się do zbiorowisk naturalnych (obecność roślin tj.: malwy, maki, chabry, dziewanny), oraz zbiorowisk odwołujących się do tradycji ogrodów działkowych (jabłonie, wiśnie, słoneczniki);

Ekspozycja

Wyeksponowanie cennych obiektów architektonicznych w krajobrazie stanowiących o tożsamości miejsca;

Obszar mobilny

Swobodny sposób zagospodarowania, dający możliwość wprowadzenia bogatego, zmiennego i cyklicznego programu – miejsce lokalizacji tymczasowych ekspozycji muzealnych, happeningów, plenerów malarskich, kina letniego, puszczania gołębi (lotowanie), latawców, modeli samolotów, uprawianie gier i zabaw (siatkówka, kroket, badminton), miejsce lokalizacji tymczasowych placów zabaw, pikników, punktów widokowych i in.;

Tożsamość miejsca

Podkreślenie tożsamości miejsca poprzez nawiązanie do symboli i tradycji regionu (np.: wprowadzenie gołębników, nastroju ogródka działkowego – malwy, słoneczniki, grządki);

Inne

Kompozycja zapewniająca **ciągłość obszarów** przyrodniczych (migracja roślin i zwierząt);

Włączenie stropodachu Muzeum w obszar projektowanej zieleni (zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej);

Zastosowanie roślin nawiązujących do **zbiorowisk naturalnych** i półnaturalnych co w przyszłości zminimalizuje koszty pielęgnacji i utrzymania zieleni;

Oszczędności

Nasz budynek muzeum, zasadniczo jednokondygnacyjny, prosty geometrycznie jest pod każdym względem oszczędny. Jest charakterystyczną dla obiektów przemysłowych jednoprzestrzenną, kubaturą. Brak w nim typowych dla wielopięsniowych budynków korytarzy, klatek schodowych. Większość wyjść prowadzi na bezpośrednio przylegający teren. Ma proste elewacje o ograniczonej powierzchni. Garaż nie wymaga oddymiania.

Zagadnienia p.poz.

Ze względu na wysokość budynku zaliczony jest on do kategorii niskich. Oprócz wyposażenia i rozwiązań opisanych w załączniku dotyczącym zagadnień p.poz, dla celów właściwej ochrony przed pożarem, zielona skarpa przylegająca do ekspozycji jest częściowo utwardzona by spełniać wymagania drogi p.poz dotyczące dojazdu i zawracania pojazdów straży pożarnej.

SPIS TREŚCI

1. Opis
2. Opisy tematyczne
  - Część muzealnicza
  - Schemat części muzealniczej
  - Część konstrukcyjna
  - Schematy konstrukcyjne
  - Część ochrony p.poż
  - Schematy stref p.poż
  - Część instalacyjno grzewcza
  - Schematy instalacyjne
  - Część ekonomiczna
  - Tabela kosztów – zał. K
3. Tabele bilansowe urbanistyczne – zał I + szkic 1:1000
4. Tabele bilansowe architektoniczne – zał J
5. Tabela kosztów wskaźnikowych
6. Pomniejszenia A3 wszystkich plansz